Negyedik évfolyam 82. sz. M.-Vásárhelytt, 1872. szombat oct. 19.

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:
Szentgyörgy-utcza 1092. sz. hová a lap szellemi részét illető czikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:
Wittich József könyvkereskedése, hova az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébettér, 9. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap
minden szerdán és szombaton egy egész iven.
ELŐFIZETÉSI AR:
Félévre . . . . . 3 frt.
Negyedévre . . . . . 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhivás
a
„Székely Hirlap“
negyedik év folyamának
utolsó évnegyedére.

A jelen uj évnegyed küszöbén fölkérjük apunk azon tisztelt előfizetőit, a kiknek előfizetése a mult hó végével lejárt, hogy azt mielőbb megujitani s becses körükben terjeszteni sziveskedjenek.

Nem tartjuk szükségesnek lapunk ezutáni működéséről uj programmot kiadni, mivel az a régi marad. Küzdeni fogunk ezután is a Deák-párt zászlója alatt, küzdeni fogunk Erdély, különösen a székelyföld specialis érdekei mellett; küzdeni fogunk ildomos fegyverrel az unionak mielőbbi megtestesitése mellett.

Lapunknak élénkké és változatossá tételét ezután is legelső kötelességünknek fogjuk tartani; s hogy ezt annál sikeresebben megoldhassuk, felkérjük bérczes kis hazánk lelkes fiait, hogy becses közreműködésükkel jövőre is támogatni sziveskedjenek.

Előfizetési ár: évnegyedre **1** frt **50** kr, a „Jogász-Egylet“ tisztelt tagjainak **1** frt. Az előfizetési pénz a kiadó hivatalhoz: Wittich József könyvkereskedésébe küldendő.

A szerkesztőség.

Maros-Vásárhely oct. 18.

B. Sennyey Pál szép multjánál, magas állásánál fogva vette magának — vehette is — a bátorságot az országgyülési pártoknak a legközelebbi idény alatti eljárásukat, mindjárt beszéde elején e szavakban birálni:

„Midőn a legközelebb mult országgyülés nagy ingerültség közt eloszlott, a pártok egymás közt és mondhatnám, önmagukkal, az ország pedig egy pártnak eljárásával sem volt megelégedve.“

Ezen állitást hallgatással mellőzni, annyit tenne, mint egy parlamenti pártnak a törvényhozó testek életében elvitázhatlanul páratlan humanus magatartását a legbosszantóbb kihivással szembe, megtörhetlenül kitartott béketürését elismerni nem akarni; annyit tenne, mint egy eléggé nem hibáztatható, — hogy ne mondjuk: soha nem expiálható hálátlanságot követni el. Ha visszaemlékszünk a baloldal által a Deák-párt ellen minden kimélet nélkül elkövetett azon bánásmódra, mely szerint ezt egész a „jograblás“ legméltatlanabb vádjáig mindennemü kárhoztatásokkal épen nem válogatott szavakban halmozta „s a Deák-párt, csak hogy a „qui s' excuse, s' accuse“ mondat alkalmazhatásának se adjon helyet, azon igazság érzetében, hogy: hadd kárrogjanak a templom tetején a varjak, csak benn lehessen csendesen imádkozni, szeliden türt, legkissebb visszatorlás nélkül nemesen hallgatott, s ha igaz a Jean Paul azon állitása: Die Geduld ist die schönste Zierde des Edlen“, akkor a Deák-pártnak a legközelebbi országgyülés végéni humanus magatartását a legszebb erény ékiti, melyet maga az ország is, a rákövetkezett választásokban, elismerőleg hitelesitett, — teljes czáfolatára a nemes báró a részbeni hitének, mintha „az ország a Deák-párt eljárásával nem lett volna teljesen megelégedve.“

A mit a nemes báró ezen passus után a felirat röviditésére, s „en passant“ a több oldalról emlitésbe hozott fusiora nézve mond, az mind helyes, jeles és becses, azért, mert főleg ott, hol a felirat, röviditése szükségességéről beszél, sok oktatót, eredetileg indokolva mond. Szóval: jóravaló ember a nemes bárót jó szivvel hallgatja; érveléseit, melyek a mindennapinál jóval magasabb körben mozognak, örömest olvassa; de azért mi b. Sennyeyt figyelmeztetjük a Guizot esetére. Ez az egykor nagy államférfi, szerintünk tudományilag legmiveltebb ember és iró, kinek logicája a parlamenti téren megtörhetlen volt, kinek jogi, történelmi és classicai ismeretek, mint gazdagon beszerzett tulajdonai, hiven álltak szolgálatára, ily fényes tulajdonok daczára, ez a megtörhetlen logicáju nagy szónok, egy szép dynastiat — hitünk szerint örökre — megbuktatott, s magát haszonvehetetlenné tette. — S mi által? Az által, mert egyetlen gondolatát szivén át nem szürte meg, s erőss, de hideg logicája s érzéstelen magatartása által csak ujabb adatul szolgált azon igazság támogatására, hogy egyedül a tiszta emberi szeretet müve számithat fennmaradásra. Ezen megdönthetlen elvből kimagyarázható, hogy Antoninus Pius, szent László, frankhoni IV. Henrik, s — a mint a német történelem szereti emliteni: der populärster Minister — Canning véges emberi értelemmel is felfogható halhatatlanságot vivtak ki nagy nevüknek, mert minden eljárásukat, köz- és családi téren, kirekesztőleg az emberi szeretet vezérelte.

Nem igy áll a dolog b. Sennyey Pállal. Nálla ragyogó ész, sok ismeret kitartó munkásság mind nem hiányzanak. De egyetlen gondolat, mely a meleg emberbarátot tüntetné fel, tőle nem halható, nem olvasható. Azért mi, a történelmi tapasztalat után, sikeres jövőt a nemes barónak, sehogy se igérünk.

Visszatérve a fennforgó kérdésre, ennek azt a részét, mely a Madarász, Simonyi Ernő és Tisza Kálmán által beterjesztett feliratokat birálja részletesen azért nem taglaljuk, mert az ezen részben előforduló érveket, s érdekes eszméket, minők főleg a haladás, választás és közigázgatás tárgyában elmondattak, miután ezekkel szembe több tekintélyes lapok, s különösen a „Pesti Hirlap“ elméleti és gyakorlati nézeteiket előadták magunk részéről azokat részletezni feleslegesnek tartjuk; azt azonban nem tartjuk a nemes báró részéről tapintatos eljárásnak, mely szerint, egésségi, szegénységi, községi, rendőrségi és vidéki forgalmi ügyeinket „majd nem az ázsiai állapotokkal,“ helyezi egy szinvonalra. Nem állitjuk mi, hogy e tekintetben nálunk egy szabályozott correct rendezés lenne. De annyit bátran és pedig a mindennapi tapasztalat alapján merünk mondani, hogy: ha Európa polgárosodottabb némely részében a mondott ügyek jobbau is állnak, mint Magyarhon területén, de elég helyt olvashatók, tapasztalhatók alantabbi fokozatai is az annyira valóban érdekes ügyeknek. S midőn a nemes báró a haladás szükségességét általánosságban jelezte, jó lesz vala egy kissé kiméletesebb módon, az e tekintetbeni hátramaradást, megmeztelenités helyett az általános haladás szükségessége felemlitésével betakarni.

A nemes báró a Fejérvár városa képviselője válaszfelirati javaslatát taglalva, ennek rendin nekünk ugy tetszik, hogy midőn a reactiótóli iszonyát nyilvánitja, egyszersmind a magyar nemzet önvédelmi küzdelmét elitéli. Mi, kik e nagyszerü küzdelmet végig éltük és kiszenvedtük, s annak folyamában fő teendőinknek tekintettük: a szenvedőket védni és megmenteni, mit teljes sikerrel is tettünk, jogositva érezzük magunkat, b. Sennyey Pált felkérni: azon történelmi nagy eseményt pragmatisch vizsgálni, birálni, s egy ily vizsgálat és birálat alapján arról meggyőződni, hogy ott aztán valóban „iliacos intra muros peccabatur et extra,“ s a nemzet elvégre is egy kényszeritett védelmi állást foglalt el azon nehéz időben, melyet a jelenben szebb és jobb a kiengesztelődés szelid leplével betakarni, mint kárhoztatólag felemliteni.

Végre: mit szólna a nemes báró egyik legjelesebb franczia iró ezen nézetéhez: „Le temps seul peut rendre capables les peuples de se gouverner eux mèmes. Leur education se fait par leurs revolutions.

Dobolyi Sándor.

A „jogász-egylet“ rovata.

A maros-vásárhelyi jogász egylet II. (polg. törvénykezési) szakosztálya f. hó 8-án gyülést tartott Tribusz Antal szakosztályi elnök vezetése alatt.

Az elnök előterjeszti:

1. A debreczeni ügyészi egylet átküldött észrevételeire kir. jegyzőségek és jegyzői dijak tárgyában kidolgozott törvényjavaslatra. Felolvasás után Illyés Károly tagtársnak véleményes előadás végett;

2. Illyés Károly tagtárs inditványát, a perkivonat készités kötelezettségének eltörlése iránt. Felolvasás után kiadatott Soós Kálmán tagtársnak véleményadás végett.

3. Ugyancsak Illyés Károly tagtársnak a megye igazitásos és sommás visszahelyezéses pereknek a községi bióság elébe utasitását tárgyazó inditványát. Felolvasás után kiadatott véleményes előadás végett Kozma Endre tagtársnak.

4. Soós Kálmán tagtárs inditványát a köteles főeskünek, mint bizonyitás módnak eltörlése iránt. Felolvastatván véleményes előadásra kiadatott Ferencz Károly tagtársnak.

5. Kuti Albert tagtárs inditványát a polg. törv rendtartás 587. §-ének módositása tárgyában. Felolvastatván, véleményes előadás végett kiadatott Szilágyi Miklós tagtársnak.

A jövő ülés f. év október hava 22-én leend.

Kiadta
Kozma Gyula
szakosztályi jegyző.

Felhivás.

A m.-vásárhelyi jogászegylet II. (polg. törvénykezési) szakosztálynakf.év oct. 22-én kedden d. u. 3 órakor gyülése lesz a Teleky-könyvtár olvasótermében, melyre a tagok tisztelettel meghivatnak.

Maros-Vásárhelytt, 1872. oct. 18-án.

megbizásból:
Kozma Gyula
szakosztályi jegyző.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Felhivás.

Felkéretnek a „Jogászegylet“ I-sö (anyagi polgári: szakosztályának tagjai, hogy a f. évi october 21-én hétfőn délután 3 órakor a Teleki-könyvtár olvasó termében tartandó szakosztályi ülésre megjelenni szivesked-jenek.

Maros-Vásárhelytt 1872. october 18-án.

Ziegler Emil.
a szakosztály jegyzője.

Országgyülés.

September 28.

Napirend: Válaszfelirati vita.
Elnök: Bittó.

Ürményi Miksa interpellációt intéz a miniszterelnök, illetőleg honvédelmi ministerhez az iránt 1-ször. Minő elvek alapján kivánja a katonai laktanyák épitését kezdeményezni? 2-szor Mikorra várhatja a ház ez érdembeni előterjesztéseit?

Lónyay Menyhért miniszterelnök ez interpellátióra azonnal válaszol. Reflektálva az interpelláló által bevezetésül elmondott azon passusra, mely trónbeszédben fel nem emlitett törvényhozási teendők között az utrendszerrel és az urbéri viszonyok rendezésére vonatkozó intézkedéseket benfoglaltaknak hiszi — megjegyzi, hogy e felfogást a kormány teljesen osztja s közel kilátásba helyezi ez ide vonatkozó előterjesztéseket. A laktanya-kérdést illetőleg elősorolja azon tárgyalásokat, melyeknek e kérdés a birodalom másik felével közösen alkotott enquette által alá vonatott. Jelzi e tanácskozások sikeres voltát s azon intézkedéselket, melyek a laktanya-rendszer sikeres keresztül-vitelének alapján képezendik. — Végre ez ügy lebonyolitását szintén közel kilátásba helyezi.

Ürményi Miksa a válaszszal megelégszik,

Horánszky Nándor interpellációt intéz a közlekedésiügyi miniszterhez a szolnoki pályaudvar tárgyában.

Pacolay János jelenti, hogy az első biráló bizottság által Eszterházy István gr. és Gullner Gyula választása ellen vizsgálat rendeltetett.

Prileszky Tádé jelenti, hogy a 9-ik biráló bizottság Lövös Károly veszprémi és Eder Ferencz kassai képviselőket véglegesen igazolta.

Molnár Aladár beterjeszti a központi bizottság jelentését a kolozsvári egyetem fölállitásáról szóló törvényjavaslat tárgyában.

Erre a felvett napirendben kezdetét veszi a válaszfelirati vita.

Pulszky Ferencz előadó rendes viszonyok közt a válaszfeliratot csak formalitásnak tekinti, minek elkészitése különben is csak törvényhozói, de nem törvényhozási tényked és levén, s azért nem tartja praktikusnak — rendes viszonyok között — annak programmszerü, s a részletekre is beható fejtegetéssel terjedő fogalmazását. A befejlődési kivánalmakat a trónbeszéd lehetőleg figyelemre méltatta, az abban érintett ügyek fejlesztésének pedig minden hónfinak szivén kell feküdni, azért is a jelen válaszfelirat okszerüleg, nem terjeszkedhetik ki egyéb. re, mint a mi a trónbeszédben előadva van; ez vezérelte a felirati bizottságot is munkálata elkészitésénél, miért is annak elfogadását — ajánlja a hazának (Helyeslés jobbról.)

Kiss Miklós jegyző Tisza Kálmánt jelenti szólásra.

Lónyay ministerelnök, tekintettel erra, hogy szónok csak alig üdült fel sulyos lábfályásából, ajánlja a háznak, hzgy beszédének ülve leendő elmondását engedné meg. (Általános helyeslés.)

Tisza Kálmán köszöni a miniszterelnök ur és a ház figyelmét; az engedménynyel csak akkor kiván élni, ha gyengeséget vagy fáradságot érez, annál is inkább, mert követve az előadó példáját, nem kiván válaszfeirati javaslatunk minden részének fejtegetéseibe bocsátkozni, csak azon helyeket érintve én meg, melyeket a felirati bizottság munkálatában is érintve kifejtve szeretett volna látni. Mindenekelőtt a többi felirati javaslatokat illetőleg kiván nyilatkozni. A nemzetiségi képviselők javaslatát nem fogadhatja el, mert már a megszólitás is olyan, mely államiságunkat nem látszik respektálni s magában a szövegben annyiszor fordul elő ő felsége birodalmi érdekének hangoztatása, hogy az egészet inkább az „egységes Ausztria“ szellemi lengi át, inkább ellenünk szórt rágalmakkal van az telve, hogysem magyar feliratnak volna mondható. (Helyeslés.) A 48-as párt feliratát sem fogadhatja el, mert annak fővezéreszméjét azon kijelentés képezi, hogy az országgyülés törvénytelen gyülekezet, mit ő nem oszt, noha a javaslat némely pontját helyesnek tartja is; nem oszt pedig azért, mivel az egyes esetektől eltekintve, a ház törvénytelensége nem bizonyitható be, s mivel e felirattal annak hivei oly viszás térre léptek, hogy egy törvénytelen törvényhozó testületnek tagjai (derültség,) mert abból kilépni még sem akarnak, de nem is akarhatnak, mert azzal ellentétes zászló alá kellene csoportosulniok. (Helyeslés.) — A Schvarc Gyula képviselő által beterjesztett felirati javaslatot sem fogadhatja el, mert eltekintve is attól, hogy a közjogi alapot nem is érinti, oly tárgyakat sürget, melyek nézetével nem egyeznek meg, ilyen az országgyülési szak megnyujtása és a képviselők számának kevesbitése, azonkivül tulságosan a részletekbe hatolna, a szabadelvü fejlődés elé más akadályokat is gördíteni igyekszik, igy például, midőn a sajtó-szabadságról szólva, a sajtóbiróság ieljárást a legrövidebb utu bünfenyitő eljárásnak óhajtja, hisz ez nem egyéb, mint statárium. (Derültség) — A felirati bizottság javaslatát az előadóval egyetértve ő is tapintatosnak ismeri el, de el még sem fogadhatja, mert a trónbeszéd, melynek modorában az tapintatosan van ugyan szerkesztve, maga nem tapintatos s azt a kormány oly alakba önté, hogy ő és pártja nem érthetnek vele egyet, s igy nem pártolhatják a reá adott feliratot sem. Nem tehetik magukévá a tant, hogy a többségi politikával alkotmányos utoni megdöntésére való törekvés alkotmánykivüliséget szülne, hisz akkor nem is volna alkotmányosság nálunk, mert ennek utján minden törvényt lehet, sőt kell reformálni, javitani, másitan. (Helyeslés balról.) Igaz, hogy a reformeszmék legtöbbnyire csak ismételt sürgetés után jutnak érvényre, de azért egy ily eszmének félretétele ideiglenesen szükségessé válhatik másoknak felkarolhatása czéljából, miért is nem lehet feltünő, ha javaslatunkban ők sem terjeszkedtek ki mindenre részletesen, de nem mellőzhetik hallgatással az oly passusokat, melyek a cluture behozatalának is utat engednek, vagy zavartalan pénzjegy-forgalmat hangsulyozva, mellőzik pénzügyünk függetlenitési szükségének megemlitését. Nem elégedhetnek meg oly feliratral, mely ily szándékos mellőzésekre következtetni engedő trónbeszédre adatik, avagy nem lehet e méltán szándékos mellőzést következtetni ott, hogy egyes vasutak is külön megemlitve lévén, a vallási viszonyok rendezése urbéri maradványok szabályozása stb. érintetlen hagyatik, s mely helybehagyólag szól oly eljárásról, minőt a belügyminister a választások alatt követet. serény levén a jobboldali érdekek érvénytelen előmozditásában is, de vonakodó az ellenzék érelmeinek orvoslásában. (Helyeslés balról; ellenmondás jobbról.) Végül nem helyesli azt sem, hogy külügyeink igen lanyhán vannak érintve; ő szintén a béke fenntartása mellett buzog de nem szeretné ha a béke utáni tulságos kapkodás gyávaságnak tünnék fel, azért kivánatosnak látja annak megemlitését is, hogy a hazáért királyért szükség esetén nem vonakodunk sikra szállani, (Helyeslés.) A jelzett hiányok okozzák, hogy ő a felirati bizottság javaslatát el nem fogadta, ajánlva saját javaslatát, ha nem is elfogádásra, mit nem remélj de megfontolásra. (Éljenzés és helyeslés balról,)

Gr. Lónyay miniszterelnök tiltakozik az oly általánosságban odavetett yádak ellen, minőket szónok a kormány ellen beszédében felhozott, oly természetüek levén azok, melyeknek, ha felhozatnak, bizonyitásuk is ép ugy szükséges, mint ildomos. (Helyeslés jobbról.)

Simonyi Ernő mindenekelőtt ellene mond az előadó azon kijelentésének, mintha az, a ki reformeszmékért harczol, már szükségkép elfogadta volna a közjogi alapot s annak hallgatva, megszilárditásán munkálna. Ők ugyan még e látszatnak is ellene akartak mondani, s azért szövegeztek egy oly formaszerinti okmányt, mely határozottan megmondja, mit akar, tudniilik a feliratokban kifejezett okoknál és a kormány tapasztalt eljárásánál és mulasztásainál fogva ohajtuk a közjogi alap megdöntését annál is inkább mert az állami érdekeinknek meg nem felel s részben könnyen mellőzhető is, mint például a közös pénzügyminiszterium is mi nem egyéb egy központi pénztárnál. Végül a szélső bal által tetszéssel fogadott hoszszu beszéde végén ajánlja felirati javaslatuk elfogadását.

Br. Sennyei Pál beszéde

a képviselőház oct 7-iki ülésén.

(Folytatás.)

Én t. ház előzetesen is meg voltam győződve arról, hogy az általános elvi kiegyezés sem a politika általános kérdéseire nézve, de kivált az ugynevezett közjogi kérdésekre nézve nem lehető.

Nem mintha azt hinném, hogy egy párt a maga álláspontját elveiben és czélzataiban nem változtathatja soha; nem mintha azt hinném, hogy a ki bizonyos nagyfontosságu törvényeknek alkotmányos megváltoztatását óhajtja, legyenek bár e törvények fontosságuknál fogva olyanok, hogy deminálják az egész helyzetet és mintegy a fennálló intézmények jellegét; legyenek olyanok, a melyeket bizonyos kötelmeket foglalnak magukban, a melyek az alkotmányon kivül álló tényezőkkel kötöttünk; ki — mondom — e törvények alkotmányos utoni változtatását óhajtja vagy czélozza, az alkotmányon kivül állana.

E két állitás egymástól különböző s csak bizonyos mértékben bensőleg igaz két ellentétes fogalomnak tulmerev kifejezése, és mint ilyen helytelen. De azért voltam meggyőződve t. ház, hogy az elvi kiegyezés lehetetlen, mert a két párt, mely e tekintetben szóba jöhet, két hazánk történelmi hagyományában gyökeredző és még létező áramlatnak természetszerü kifolyása és képviselője és mint ilyen, oly erkölcsi kötelmek körében mozog, melyeket ez idő szerint egyikünk sem tagadhat meg. (Helyeslés.)

De ha lehetetlen és mint én hiszem, nem szükséges és nem hasznos a pártok közti általános és elvi kiegyezés, valjon nem lehetne-e oly közeledését találni a megértésnek, oly nemét elérni, mely szerint midőn különböző utakon, különböző elvek szerint keressük a kérdések meg-

TÁRCZA.

A növénytan története Linné koráig.

Ö. Szász Istvántól.

(Folytatás.)

Már az első felfedezők hoztak nehány érdekesebb növényt magukkal, mely növény-tudományi, de főleg nemzetgazdasági tekintetben csak előnyére szolgált Európának. Ilyenek valának; a kukoricza (Mais), a Batate (Convolvulus Batatás) a nyugot-indiai gyapot (Gossypium barbadense), a dohány (Nicotiana tabacum) stb. Már a 16-ik század elején megkezdődtek a buvárkodások a felfedezett részek mindenikében és valódi buzgalommal zsákmányolták ki a növényország gazdag kincseit.

A hispamolai spanyol helytartó: Gonzalo Hernandez Ovidieo de Valdes volt az első phytograph, ki tüzetesebb leirását adta Amerika növényeinek (1525.) Utána mindjárt egy sevillai tanár Monardes Miklós következik, ki mindazon növényeket, melyeket egyik s másik utazó és emlitett elődje összegyüjtött, megvizsgált és leirt egy munkában foglalta össze, melyet 1580-ban spanyol nyelven ki is adott. E müvet Clusius latin nyelvre forditotta és „exoticorum libri“ czim alatt több forditásaival együtt kiadta. Ezen leirások után Nyugot-India és Dél-Amerika meglehetősen ismerve lett az európaiak előtt botanicai tekintetben. A növény-tudomány pedig nagy mennyiségü ismerettel gazdagodott.

Legtöbbet tett minden e korban élt botanologok között, kik Amerika florája tanulmányozásával foglalkoztak: Hernandez Ferencz spanyol orvos, kit II. Filep küldött Mexicóba. Hernandez hét évig tartózkodott itt (1593—1600) s ezen idő alatt nagy mennyiségü növényt gyüjtött össze és kellő szakértelemmel adta ki azokról tanulmányait. Nagy költséggel belőlök mintegy 1200-at le is rajzoltatott. Müvét Ximenes Ferencz nyomatta Mexicoban 1615-ben, melynek teljes kiadása Európában sohasem jelent meg. Midőn Hernandez visszatért hazájába 17 kötetet magával hozott, de melyek közül később 12 az escurial elégése alkalmával, hol őriztettek, a pusztitó lángok martaléka lett. A tudomány magának csak egy nagyon gyarló és tökélytelen kivonatot menthetett meg abból, melyet Cesi Ferencz készitett. (Nova plantarum animalium et mineralium regni Mexicani historia. Romae 1628.) Igy ezen derék férfiunak fáradozásai nagyrészt hiábanvalókká lettek. Amerika növényzetének többi buvárlói ez időszak körén kivül esnek.

Alkalomszerünek látom itt még felemliteni a füvészkerteket, melyek kezdettől fogva nagy előnyére voltak a botanica körüli vizsgálódásnak. Hogy léteztek füvészkertek még az ó-korban, arról hiteles adatokkal birunk. Legelső volt a füvész-kert alapitói közt Theophrast, utána mindjárt a pergamusi király Attalus Philometer. Füvész-kertje volt a pontusi a királynak hires Mithridates Cupatornak, de kinek kertjében csak mérges növények voltak, mert mint a történelemből tudjuk, ő a méreg-italhoz szoktatta magát.

Az ó-korból emlitendő még a Pliniussal egykoru Antonius Casteor. Dioskorides és Plinius halála után mint tudjuk egy nagy hézag állott bé a botanicával való foglalkozás mezején. De a 14-ik századból már vannak adataink némely füvészkertek létezéséről. Ezek azonban még mind jelentéktelenek és legtöbbnyire orvosi czélra voltak berendezve. Több rendezettebb váltózatdusabb füvészkerteknek beállitása a 19-ik századba esik. Jellemző, hogy bár Németország fejtett ki legnagyobb buzgalmat a megujulás kezdetén a növénytudomány terjesztésében, mégis Oloszország az, mely a füvészkertek felállitásában legtöbbet fáradozott Oloszország a cultura terjesztésében szerepet nem akarta másnak adni át. Az itt keletkezntt nagy mennyiségü füvészkertek, kezdetben privat rendelkezés alatt állottak s csak később mentek át egy vagy más társaság tulajdonába. Nagyon sokat áldozott a füvészkertekre esztei Alfonzo herczeg kinek kertje leghiresebb voltegész Oloszországban, s mely a Pónak egy szigetén volt és Belvedere nevet vtselt.

(Folyt köv.)

Az orleansi herczeg.

Hegyesy Vilmostól.

Allons enfants de la patrie;
Le jour de gloire est arrivé!....

hangzott a Marseillaise gyujtó dala, a lelkesült párisi nép ajkain 1792 september 21-ike volt. A csak tegnap összeült uj nemzeti convent ma letette a királyt s kikiáltotta a franczia köztársaságot. A mit egy egész ország oly ohajtva várt, végre valósult, a gyülölt dynastia el volt üzve, el volt enyészve örök időkre. Azt hitték legalább september 21-én 1792-ben a franczíák. Mindenki az uj köztársasagtól várta sérelmei orvoslását; mindenki vakon

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

oldásánál az igazságot és azoknak czélszerü oldalait, legalább egyben egyeznénk meg, hogy t. i. véleményeink különbsége daczára közös a kiindulási pont: a haza java és bodogsága. (Helyeslés.)

És azért óhajtottam volna, hogy a válaszfelirati javaslat lehető átalánossgban tartassék, hogy mintegy neutralizálva a különben is igen bokros harczmezőt, netalán kisérlettünk volna előkésziteni egy oly fegyvernyugvást, mely megengedte volna, hogy a többi nagyszerü kérdéseket ellenkező szempontból is, ellenkező indokból ugyan — de nagyobb megnyugvással és kellő léleknyugodtsággal megoldhattuk volna.

Elismerem t. ház, hogy azon törekvés nem teljesedett, miután a vita oly keretet vett, mely a terrenum neutralisálásának teljességgel nem nevezhető.

Azonban azt hittem, tán nem helytelen e törekvésnek jelzése által indikatiót adni a jövőre, hogy a pártok, a mi most nem sikerült, más alkalommal talán kedvezőbb eszközökkel kedvezőbb körülmények közt megkisértsék, és ha lehet valósitsák. (Helyeslés.)

Elmondván az okokat, miért támogatom a ház fel irati javaslatát, legyen szabad röviden elmondani az indokokat is, melyeknél fogva a más oldalról beadott javaslatokat el nem fogadhatom. (Halljuk.)

Fehérvár városa t. képviselőjének javaslata nem annyira válaszlelirat, mint pártprogramm.

Ez nem uj eszme, már emlitettetett e házban itt, és én a világért sem akarom ezt vagy megrövás, vagy megszóláskép mondani, sőt inkább kijelentem, hogy vannak benne eszmék, melyek minden párt részéről komoly figyelmet és megfontolást érdemelnek, sőt sajnálom, hogy az idő szüke és általában a vita szük kerete mellett az ottan megpenditett egyes eszmék felett tüzetesebben ma nyilatkozni nem lehet. Én csupán a ház engedelmével saját álláspontomat kivánnám kifejezni azon irányzatra nézve, melyet én reformmüködésünk közben követtetni óhajtanék. (Halljuk!)

Tudja a ház, és tudja azt a haza, hogy én gondolkozásmódomnál, hajlamaimnál és egy kissé talán véralkatomnál fogva conservativ vagyok. De mert conservativnek vallom magamat, e szó magasabb és nemesebb értelmében, mely egyaránt irtózik a reactiótól, a mint veszélyesnek tartja a forradalom politikáját, határozottan kijelentem, hogy szerény nézetem szerint azon haladási ösvényen, melyet az 1848-ki akkron rögtönzött és sokban időelőtti, de ma jogos ténynyé vált, nagyszerü átalakitás elénkbe irt, s mely az 1867-iki kiegyezés által létesitett államintézményekben leli kifejezését, nekünk nemcsak megállapodni, vagy épen hátra menni nem szabad, hanem azon következetesen és öntudatosan, alkotó és fentartó szellemben előre kell haladnunk. (Általános élénk helyeslés.)

Legyen szabad a t. házat nemzetünknek egy sajátságos jellemvonására figyelmeztetnem. (Halljuk!)

E nemzet, mely hévvel felkarol mindent, a mi nemes és magasztos, a legnagyobb lelkesedéssel kész az előrehaladott eszmék és a kor civilisatiójának reformjait könynyüséggel elfogadni; de ép oly nehézkes, — hogy ne mondjam — közönyös, ezen eszméknek a foganatositás, a végrehajtás terén való assimilisatiójára. (Élénk helyeslés.)

Innen van az, hogy midőn törvénykönyvünkben még régi időkben is találunk intézményeket, melyek az akkori fogalmak szerint a kor szinvonalán állottak; midőn mai nap a reformokra nézve in theoria majdnem a legszabadelvübb álláspontun vagyunk: a végrehajtás terén, különösen a társadalom magasabb hivatását illetőleg, tekintve a családi körben való nevelést, melyet a nyilvános nevelés egészen nem pótolhat soha; tekintve az egészségügyet, a szegénygyet, a községi és rendőrségi ügyet, a vidéki forgalmi ügyet, majdnem ázsiai állapotokkal találkozunk (Igaz! Ugy van!)

A magasabb értelemben vezetett közigazgatási politika, — mely engedelemmel legyen modva, eddig nálunk tökéletesen elhanyagoltatott (Igaz!) az, a mely elkésziti és termékenyiti a reformok talaját, (Tetszés) mely lehetővé teszi azt, hogy a reform-eszmék ne csak abstract aspiratiók legyenek, hanem a nemzet gyökerébe, a nemzet életereibe mevén át, valóságos gyümölcsöket is adjanak. (Tetszés.)

E tárgyról hosszasan lehetne beszélni, de a t. ház figyelmét sokáig igénybe venni nem akarván, (Halljuk, halljuk!) csak azt kivánom jelezni, hogy nekünk nem elég a törvényhozás terén reformálni, javitani, ez országnak nagyobb feladata jutott: társadalmi állapotainkat alkotnunk, a közigazgatás terén gyökeresen szerveznünk kell. (Helyeslés.)

(Folyt. köv.)

Fővárosi levél.

Pest oktober 14.

Nem tehetem, hogy nehány szóval legalább élénken ne hangsulyozzam ismételve is hazánk müvelődésének azonujabb mozzanatát, melyet a tudományok uj templomának Kolozsvárott történő megnyitása képez. Valóságos történelmi esemény ez, melyet minden igaz honfi őszinte örömmel üdvözöl, már csak a két egyetem nemes versenye mily jótékony lendületet fog adni a tudományoknak; hát a jó székely népnek mekkora előny, hogy fiaiból nem lesznek már örökké csak papok!

A legnagyobb megnyugtatással irhatom, hogy az egész tanári kar, ha szintén némelyeknek neve még nem is nagy hangzásu, a legtapintatosabb s oly szerencsésen van összeállitva, hogy már jobban kivánni sem lehet. Most már csak te rajtad a sor szép Erdélynek ifjusága igyekezzél a szorgalom s kitartó munkásság által teljes, fénybe s kitünő hirbe hozni az ifju egyetemet!

Az elmult hét egészen a politikájé volt, és pedig különösen a br. Sennyey Pálé. Nekem is alkalmam s mondhatom szerencsém volt hallani ama remek politikai szónoklatot melyet ő az országházban e hó 7-kén elmondott, s igaz ugyan, hogy a várakozás melyet, az egy időre viszavonult diplomata beszédjéhez kötöttünk rendkivül nagy volt; az is igaz, hogy a kitünően, salonias könnyüséggel s mégis szónoki hévvel s férfias erélylyel előadott conservativ beszéd hatása még sokkal nagyobb volt s a mindkét párt élénk éljenzései által bámulatos; az sem tagadható, hogy a nemes bárot multja följogositá hogy az országgyülésen mintegy censorlépjen fel s talán hogy egy uj parlamenti aerának kezdetét nyissa meg: de mindezek daczára én korántsem látom az ő idejét oly közelben, mint sok mások; s habár ama reményeknek, melyek őt már az első piros bársony székben látták nem is mondhatók alaptalanoknak, de mindenesetre tulságosan koraiak!

A választelirati vita szerencsésen bevégződött s igy a beszédek árjai is megszüntek s a honatyák alighogy egy kissé kibeszélhették magukat, már is szüreretelni mentek haza, hogy az uj borral kifenjék torkaikat a téli hoszszu praedicatiokra, bár kevesebb szót s több cselekvési hajlamot hoznának magukkal vissza. A király körünkben mulat s a delegatusok még mindig vendégeink és Andrássy Gyula gróf rokonszenves alakja gyakran jelenik meg közhelyeken.

Nemzeti szinházunknak meleg és szerencsés napjai vannak, főleg mikor Benza Ida énekel valóságos ostromnak van kivéve a jegyekért s ha háromszor akkora volna is megtelne

Az egyetemi segélyegyleti választásoknál nagyban szerepelnek ismét a fehér és vöröstollasok s az éjjeli lármák igazán sokszor a képviselőválasztásokra emlékeztetnek; nagyon helyesen jegyzé meg egyik lap, hogy e sok buzgóságot bizony más téren kellene érvényesiteni, — no de kivitathatja el azon érdemet s előnyt az ily választásoktól, hogy jó kortes iskolák?!

Marosi.

Helyi dolgok.

* **III-ik közlemény** a M.-Vásárhelyt létesitendő székely árva leányház részére történt kegyes adakozásoknak; Dósa Dánielné ivén; Staibl Antal 300 forintot: városunk köztiszteletben álló polgára az aláirási ivre tett nyilatkozata szerint ezen fölajánlott szép összeget üdvözült nejének kegyeletes emlékéül a tor- és temetkezési fényüzés mellőzéseivel meggazdálkodott összegkép helyezte el az erdélyi kereskedelmi és hitelbank pénztárában, árva vagyontalan gyermekek nevelése alapjául helyezvén azt a helyi tanács elenőrzése alá. Most midőn egy árva leány-intézet létesitése van kilátásban, e nemes irányu összeget oly kötelelezettséggel szenteli ezen czélra, hogy a mint az árvaház ügye biztos alapon álland, ezen tőkeösszeget összes kamataival együtt az árvaház részére kiutalvanyoztatja. Kifejezvén azon ohajtást, hogy az intézetet jótékony működését mindkét nembeli árvákra terjeszsze ki. Alapitó tagokká lettek: Bodolla Jánosné 100 frt, Dósa Dánielné 100 frt urb. köt.; Istvánfi P.-né 60 frt Illyés K.-né 60 frt, Nagy Zsigmondné 60 frt, Jancsó Tamás 60 frt urb. pere, Antalfi Gáborné 60 frt. Zeyk Sándorné 60 frt. Rendes tagok évi járulékkal 5 évig: Bucher Miksáné 10 frt, Dósa Lajosné 5 frt, Borsodi Demeter Lajosné 4 frt Tribusz Antalné 3 frt, Lázár Ádám 5 frt, Özv. Reich Károlyné 3 frt, Ménaságiné 3 frt, Nyárdi Rozsnya Zsuzsánna 2 frt, Jenei Dénesné 2 frt, Szolga Miklósné 2 frt, Jakobi Mari 2 frt. Jenei Károlyné 2 frt. Dósa Elek 2 frt, Tolnai Lajosné 2 frt, Petri Vilma 2 frt, Lendvay Louise 2 frt, Csiki Lázár és fia 2 frt, Vajna Jánosné 2 frt, Czecz Katalin, Szent györgyi Györgyné 2 frt, özv. Precup Aurélné 3 frt, g. Teleki Luiza 1 frt, id. Jenei Józsefné 1 frt, Dósa Ákos 1 frt. Évi járulék 73 forint. Egyszer mindenkorra ajándékoztak: Id. Dósa Károly 1 darab császári királyi arany, Kis József 5 frt. Nagy Ferenczné 5 frtot, Györgypál Józsefné 5 frtot, Stupicky Béláné 3 frt, özv. Tompa Ádámné 2 frt, Raff Károly 2 frt, Szentpéteri Pálné 1 frt, Vályi Gábor 1 frt, Tibáld Mihály 1 frt, özv. Csiszér Lajosné 1 frt. özvegy dr. Engel Józsefné 1 frt, Bálint Miklós 1 frt, összesen 951 forint 1 d. cs. arany: Folytatása Lakatos Pintye Károline sz.-udvarhelyi növelde igazgatónéja ivén: Ugron Gáspár 5 frt, Jánosi Mihályné 2 frt, Demeter Endre

---

hitte, hogy Frankhon most áll igazán boldogsága küszebén „L'homme propose, Diu dispose“ ez sept. 21-én is meggondolhatták volna. De nem a gond napja volt ma, s hogy az öröm teljes legyen, éppen ez nap érkezett a hadseregtől azon hir, hogy Dumourecz a poroszokat egy döntő ütközetben Valmynál tökéletesen szétverte. És e Duomourecz, kiről csak ezelőtt egy héttel még senki sem beszélt, nehány napra a leghiresebb, legünnepeltebb, legnépszerübb ember lett egész Franciaországban.

* * *

A Palais Royal diszes termeiben, egy magas, sovány kissé üdült férfi bolyong fel s alá. Az egyszerü polgári ruha daczára is, arczán feltünő az aristokraticus jelleg. Olykor olykor megszakitja sétáját, valamelyik ablakhoz lép s nyugtalanul tekint le a háborgó tömegre.

Ez a férfi Fülöp, József, Lajos Egalité, az orelánsi herczeg.

Mint Mirabeau jó ismerőse, sokat elsajátitott a nagy férfi magasztos eszméiből. Korábban ő is rajongott a szabadságért, s ez a rajongás megteremtette üdvös, de káros gyümölcsét is. Előbb tiszta, önzéstelen meggyőződésből sorakozott a „liberté, fraternite“ hivei közé, a népnek egyik legünepeltebb embere lett, de később, látva a lépésről lépésre előhaladó forradalom ferde irányulását, áttekintve a helyzet veszélyességét, egy neme a bünbánatnak szállta meg eltökélte viszatérni a kiraly pártjához. De rokona, XVI-ik Lajos megtéréséről tudni sem akart, és a herczeg ajánlatát, elég botorul, gögösön visszautasitá.

E gyalázatot a herczeg közönyösen eltürni nem tudta. Feledve volt most minden szent eszme, feledve a szabadság, feledve minden, most csak boszu dolgozott benne és még valami a nagyravágyás. A király megvető magaviseletéért irtozstos boszut állni, visszatért az őt annyira tisztelő nép közé, és látva a közbizalmat, a szeretetet melyben a forradalmárok között részesül, önkéntelen azon eszme támadt föl benne, hogy miért ne lehetne ő Francziaország kiralya, hiszen ez a trón ugyis az Orleansoke? Miért ne üzhetné ő el e gyönge megvetett bábot s miért ne tehetné ő fejére szent Lajos koronáját?

Merész volt ez eszme igaz, de korántsem oly kivihetetlen, mint minőnek első tekintetre látszik. A forradalmi elem még mondhatni kezdetleges volta, a vélemények szétágazása, a népvezetők közti egyenetlenség, mindez elég volt arra, hogy egy olyan tekintélynek, mint Orleansnak, mindent lehetővé tegyen.

Csahogy a forradalmat ismerni kell.

És Fülöp Lajos nem ismerte.

Elbizakodva önmagában, tervét nem elég ovakodással szőtte, de ez nem volt az egyedüli baj. A herczegnek az volt hibája, hogy tett, a nélkül, hogy a következményeket fontolóra vette volna. Megtett a forradalom érdekében mindent; tüzelte, bátoritatta, anyagilag és szellemileg segélyezte a népet, hagyta az árt nőttön nőni' gondolta, majd egy „ne továbbra“ meg fog az állani Azt hitte, hogy egy néppel, és kivált a franczia nemzet. tel oly könnyen lehet játszani, mint egy lapdával, ő felhasznált egy forradalmat busszu eszközül, és fellengős tervei keresztülvitélére. Ugy gondolta, hogy „egy csapással két legyet,“ egyéb nem ötlött eszébe.

És mi volt ez eljárás eredménye?

1792. september 21-ike.

Orleans fennhéjázó modora, mint az alsóbb rétegekben sem tudott megtagadni és az itt amott elejtett szavak által, miket elég meggondolatlan volt kimondani, kivált Robespierre gyanuját vonta magára, és a kire a rettegett repraesentáns gyanakodott, azt soha sem tévesztette el szem elől. Észrevette-é Egálite Robespierre bizalmatlanságát vagy nem, nem tudhatni, de legkevésbé sem járt el ovatosabban, épen ugy tett, mint XIV. Lajos „c'etat est moi“ ő sem ismerte el más főlényt, s tökéletesen meg volt győződve arról, hogy isten az ő kezében tette le Francziaország sorsát. De sept. 21-én mégis kissé szeget ütött fejébe, gondolkodóba esett, pedig a „dispose“ még hátra volt.

— — — — — —

A herczeg tehát fel s alá sétált a királyi fényü teremekben.

— „Ez a nép még minden tervemet összerontja kiáltott fel indulatosan. Előbb Dumourez győzelme, most az átkozott köztársaság. Ki hitte volna? De csakhogy bosszum ki van elégitve, csak hogy a gögös Lajos meg van semmisitve, a többi majd az én dolgom lesz. Hadd ujongja ki magát e söpredék, nem lesz nehéz mindent visszavinni a régi kerékvágásba! És akkor akkor, a miről oly régen, évek óta álmodozom, a mi mindig leghőbb vágyamat képezte, a melynek eléréséért megtagadtam családomat, véremet, akkor én leszek Francziaország királya.

(Vége. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

2 frt, Szabó György 2 frt, Kovács Domokosné 1 frt, Szabó Dénesné 1 forint, Bartha Miklósné 1 forint, Bocz János 1 forint, Szőcs Mártonné 1 forint, Sternberg Józsefné 1 forint, Veress Ferenczné 1 forint, Jánosi Cornélie 1 frt, Monovits Szilárdné 1 frt, Endes Kálmánné 1 frt, Szabó Józsefné 1 trt. Boros Károlyné 1 frt, Nagy Lajos 1 frt, Simon József 50 kr, Balázs Antal 20 kr, Elekes 30 kr, Koronkay 10 kr, Pintér Sándor 10 kr, Böjthy Sándor 20 kr, Szabó Ferencz 20 kr, Tamás Lajos 10 kr, László Andrásné 20, Hermann Gustávné 50 kr, Gyarmaty Sándorné 50 kr, Koréh Gergelyné 20 kr, Lányi Károlyné 30 kr, Keszler János 50 kr, Bács Károly 50 kr. Összeg 28 frt 40 kr, a második közleményben megjelent 40 forinttal együtt 68 frt 40 kr. Az egész főösszeg 5990 frt 40 kr, és 1 darab cs. arany. M.-Vásárhelyt october 15-én 1872. Gr Toldalagi Victorné, az árvaház szervező bizottság elnöke.

— A **marosszéki** tanitó-egyletnek folyó évi oct. 30-án d, e. 9 órakor M.-Vásárhelytt a Szent-Miklós utczai iskola helyiségben rendes őszi közgyülése fog lenni a mikor egyéb tárgyakon kivül a földrajzból, és természettanból minta előadások tartatnak. — Szivesen kéretnek minden e körbeli néptanitók különösön, de ezeken kivül minden más tanügy barátok is a megjelenésre. M.-Vásárhelytt oct, 12-én 1872. Nagy Antal tanitó egyleti elnök.

VEGYES.

— **Pálffy Domokos**, a kit városunk társas körei ismertek, a napokban Dicső-szent Mártonban golyóval vetett véget életének. Hogy mi vezette e borzasztó tettre, zt még nem tudjuk, hánem miután irást hagyott hátra, remélhetjük, hogy az okot is meg fogjuk tudni.

— **Mint lapunk** egyik tudositójától értesülünk, Mája községében a héten nagy tüzvész pusztitott, Mintegy husz ház s jelentékeny értékü takarmány és gabona lett a lángok martaléka.

— **Egyetemi** tanárokká kineveztettek: Dr. Vályi Gábor a statistikai tanszékre, Entz Géza állattan és boncztanra, Kanitz Ágost a növénytanra, Brassai Sámuel a mennyiségtanra.

— **Rózsaágí Antal** jövő hó elején „Magyar hivatalnokok lapja“ czimü heti közlönyt fog megindítani magyar és német nyelven. Ajánljuk az érdeklők figyelmébe e hézagot pótló szakközlönyt.

— A „**Pester Lloyd**“ egy tréfás annonce-al jelenti az egyetemi tanárok Kolozsvárra menetelét. Többek közt ezt mondja: a legtöbbet nyom azon előny, hogy mindnyájan fiatal, reményteljes férfiak, a mely körülmény különösen a kolozsvári hölgyvilág s általában minden hajadonra nézve nagy fontossággal bir. Istenem tegnap óta egy duczet pártivel több van Kolozsvárt, mind eddig; csekélység-e ez? Mily hasznos intézet kell, hogy legyen egyetem, ha még mielőtt egyetlen előadás is tartatott volna benne, már is a társadalomra nézve oly kézzelfogható nyereséget, a jövőre (először is a közel farsangra) ily fényes kilátásokat mutathat fel.

Kiigaztások a 81-ik számban.

Lap.	Hasáb.	Sor.	
1.	1.	12.	feledhetlen helyett: fedhetlen.
1.	1.	17.	danc helyett: dans.
1.	1.	18.	prineipes helyett: principes.
1.	1.	18.	passaserr helyett: passagers.
1.	1.	19.	cont helyett: tout.
1.	1.	27.	Lamentine helyett: Lamartine.
1.	2.	30.	tekinteni után oda olvasandó: az emberi szeretet bajnokának,
1.	2.	36.	kényuralommal helyett: kényuralomnak.
1.	2.	39.	lehetővé után oda olvasandó: tette.
1.	2.	60.	mily után oda olvasandó: De hogy a történelmi kiegyezkedés mily.
1.	3.	22.	mispuasit helyett: insinuatiót.
1.	3.	37.	alconservativ helyett: altconservativ.
1.	3.	40.	furia helyett: furcâ.
1.	3.	42.	alcon helyett: altcon.
1.	3.	43.	következtetni helyett: levetkezhetni.
1.	3.	46.	mint Leib und Sele helyett: mit Leib und Seele.

Bécsi tőzsdei árkelet

(oct. 16.)

5% metallique	65.15
5% nemz. államkölcsön	70.40
1860. államkötvény	102.25
Bankrészvény	943.—
Hitelrészvény	331.60
London	108.55
Ezüst	107.35
Arany	5.22
Napoleon arany	8.69
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	79.25
„ „ „ temesi	78.50
„ „ „ erdélyi	77.25
„ „ „ horvát-slavon	—.—

Felelős szerkesztő: DOBOLYI SÁNDOR.

HIRDETMÉNYEK.

Sz. 10974. 1872. (17) 3—3

polg.

Hivatalos hirdetmény.

Maros-Vásárhelyi kir. törvényszék által közhirré tétetik, miszerint Biró Istvánné, Czobel Viktoriának, Horváth Ferencz ellen 17514 frt o. é. tőke és járulékaiért fennforgó végrehajtásos ügyében, az utóbbi biróilag lefoglalt ingatlanok u. m.:

Nagy-Ernyében a községben és határán találtató,

I. 272 hold 615 □ öl szántó, kaszáló és legelő, melyek becsértéke . . . . **34857** frt

II. 3 hold 435 □ öl szőlő, melynek becsértéke . . . . **322** frt

III. 51 hold 1216 □ öl erdő hat darabban, becsértéke . . . **4130** frt

IV. 33 hold 1437 □ öl, több belső beépitett telek, melyek becsértéke **12749** frt o. é.

becsértékben összesen . **52049** frt o. é.

1872-ik év december hava 3-ik és 1873-ik január 3-ik napjain mindkét napon d. e. 9 órakor Nagy-Ernyében a községi előljáró házánál el fognak árvereztetni, a venni szándékozó köteles 10% bánatpénzt, 1751 frt 40 kr o. é. készpénzben, vagy árfolyam szerinti államkötvényekben előre letenni, a vételár pedig több részletekben lészen lefizetendő a jogérvényre emelkedendő árverezési cselekvény után, és pedig egy hó mulva 5762 frt 60 kr. o. é. ennek és a bánat pénzben beadott 1751 frt 40 kr 6% kamatja, valamint a felperesi megitélt összes költségek 10,000 frt 4 hónap mulva 6% kamatjával, az ezen felüli vételárnak fele 6% kamatjával ujabb négy hó és másik fele ismét ujabb négy hó alatt a vétel napjától 6% kamatjával és végre a vevő az ingatlanokat azonnal birtokába veheti.

Az árverezési feltételek, becslési jegyzőkönyv és a betáblázási könyvek ezen törvényszéknél megtekinthetők.

Egyszersmind felszóllittatnak mind azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen törvényszék helyén, vagy ennek közelében laknak, a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésök végett a hatóság székhelyén megbizottat rendeljenek, és azok nevét és lakását az eladásig jelentsék be, ellenkező esetben, a hivatalba kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Ugy felhivatnak azok is, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni, vagy más igényt, avagy elsőbbségi jogukat érvényesiteni vélnék, igénykeresetöket a hirdetmény közzétételének utólsó napjától számitandó 15 nap alatt, habár külön értesitést nem vettek is, nyujtsa be, különben azok a végrehajtás folyamát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasittatni.

A k. törvényszéki elnök helyett:

Hildebrand.

Maros-Vásárhely kir. törvényszékének Maros-Vásárhelytt, 1872. julius hava 1-sö napján tartott üléséből.

Bocskor, jegyző.

(23) 1—12

Vizsgáljatok meg mindent s tartsátok meg a jót!

Számtalan esetben jónak bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosok tanusitványai által kitüntetett gyógyszerek.

Dr. Miller móhnövény-nedve.

Leghathatósb szer **köhögés, mellhurut, nátha, nyálkásság, rekedtség, kezdődő tüdővész,** s a gyermekek **szamárhurutja** ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva.

Egy eredeti **üvegtégely** ára, használati utasitással 3 nyelven **50** kr. o. é.

Miller óvbalzsama görcsök ellen.

Törvényes vegytani elemzés szerint 1868. április 8-ról a növényország leghasznosabb nemeiből a legszorgalmatosabban készitve, erősitő és üditő hatásánál fogva messzire kitünőleg ösmerve a gyomor és végbél nyálkássága, emésztéshiány, gyomorgyengeség, görcsös gyomorbaj, vérhas, puffadás és kólikafájdalmak ellen.

Ezen kivül leghathatósb és legerősebb szer hosszas és kimeritő betegségek ellen.

Egy eredeti, horgony-kupakkal, pecsét- és használati utasitással 3 nyelven ellátott **üveg** ára **1** frt **50** kr. Egy kisebb **üveg 80** kr. o. é.

Maros-Vásárhelytt valódi minőségben csak *Bucher Miksánál* kaphatók. Szászvároson: *Rukert C.* gyógyszerésznél. Gyula-Fehérvárt: *Boos C.-nál.* Csikszereda: *Winkler F.-nél.* Deésen: *Krémer Jánosnál.* Gy.-Szt-Miklóson: *Frölich E.-nél.* Kézdi-Vásárhelytt: *Lukács F.-nél.* Nagy-Enyeden: *Horváth F.-nél.* S.-Szt-Györgyön: *Guták* és *társánál.*

(20) 3—3

Kitünő

Liptói túró, Groy-sajt és tiszta hájzsir most érkezett, s kapható **Staibl Antal,** üzletében.

(4) 14

Legujabb törvénykezési munkák.

Kaphatók **Wittich J. könyvkereskedésében** Maros-Vásárhelytt.

Az 1872. évi Törvények gyüjteménye.

8-adrét I. füzet ára 60 kr.

Kézikönyv a

BIRÓSÁGI VÉGREHAJTÓK

számára

irta: dr. Dárdai Sándor, ára 2 frt.

SZABÁLYRENDELET

az irodai szükségletek fedezése, az irodai átalános kezelése és az erről vezetendő számadás tárgyában.

Szabályrendelet,

a bünvádi eljárási költségek meghatározása tárgyában, ára 50 kr.

Az uj vadásztörvény

üggelékül állandó vadásznaptárral, ára 40 kr

AZ UJ IPARTÖRVÉNY

ára 30 kr.

Az uj.

Szolgabirói hivatal

kèzikönyve

megyei tisztviselők,- ügyvédek,- jegyzök, és községi előljárók használatára.

ára 2 frt.

Birtokrendezési eljárás

az ország erdélyi részében ára 40 kr.

Az igazságügyminister által javaslatba hozott

Szabályok a bünvádi eljárás tárgyában ára 40 kr.

Kapható továbbá:

A BOGYÁR-GYÜMÖLCS

málna, ribizke, eper, afonya, köszméte sat.

tenyésztése

különös tekintettel a szőllő-lugas mivelésre

ára 50 kr.

Magyarosan

irta Gyergyai Ferencz, ára 1 frt 40 kr.

Helység-névtár.

Erdély községeinek betürendes névtára,

ára 1 frt 50 kr.

Nyomtatja Imreh Sándor Maros-Vásárhelytt, az ev. ref. főiskola gyorssajtóján 1872.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Erdélyi Múzeum-Egyesület Szală - BCU Cluj-Napoca.